

PM Rotel V (Dnr KS 2018/1115)

Ålderskrav vid framförande av vattenskoter

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 23 november 2018

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Näringsdepartementet föreslår att det ska införas ett förbud mot att framföra vattenskoter för barn under 15 år.

Näringsdepartementets förslag innebär att en ny paragraf om åldersgräns om 15 år, införs i förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juni 2019.

I förslaget framförs att det trots detta är motiverat att ifrågasätta om det ska vara möjligt för barn under 15 år att få framföra vattenskotrar. Motiveringen anges vara att unga personer inte har samma förutsättningar att bedöma vattenskoterns påverkan på miljö och människor eller samma kognitiva förmåga att göra säkerhetsmässiga riskavvägningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd. Trafiknämnden har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positivt till Näringsdepartementets förslag om att införa en åldersgräns för att framföra vattenskoter.

Idrottsnämnden stöder förslaget och menar att promemorian argumenterar sakligt och väl underbyggt för ett införande av en åldersgräns vid framförande av vattenskotrar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser ett behov av att vattenskoteranvändning regleras och menar att oavsett om förslaget till åldersgräns införs, så finns möjlighet att i framtiden återkomma till frågan om obligatoriskt förarbevis för högfartsbåtar.

Bromma stadsdelsnämnd anser att en åldersgräns på 15 år, lik den som finns för mopeder kan anses som rimlig och menar också är det mycket viktigt att värna om såväl människor som djur som vistas i och nära vatten.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd välkomnar en striktare reglering av vattenskotrar och önskar att fler åtgärder kunde vidtas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd välkomnar en striktare reglering av vattenskotrar och har inga invändningar mot den åldersgräns för vattenskotrar som föreslås. Stadsdelsnämnden menar att den dock sannolikt enbart marginellt att förbättra dagens situation i Stockholm och menar vidare att det vore viktigare att tydligt klargöra var dessa fordon får framföras och var det inte är tillåtet samt senare effektivt övervaka dessa regler.

Mina synpunkter

Stockholm har en unik kombination av storstadsmiljö och närhet till natur och vatten. Både Mälaren och skärgården erbjuder enastående attraktioner med anknytning till vatten. I staden finns rena sjöar och vattendrag med god ekologisk status.

En vattenskoter kan upplevas som mycket störande och som farlig för omgivningen. Frågan aktualiseras varje sommar av inkomna synpunkter och klagomål. Näringsdepartementet föreslår att det ska införas ett förbud mot att framföra vattenskoter för barn under 15 år.

Jag är positiv till Näringsdepartementets förslag om att införa en åldersgräns för att framföra vattenskoter. Men jag menar också att förslaget inte är tillräckligt. Näringsdepartementet motiverar en åldersgräns på 15 år delvis genom att jämföra framförandet av vattenskoter med kraven för framförandet av moped. Utifrån bland annat vattenskoternas kapacitet, som innebär att den kan köras i cirka 130 km/h, anser jag att även en jämförelse med kraven för snöskoter, motorcykel och bil är motiverat.

För motorcykel och bil krävs en åldersgräns på 18 år samt körkort. Att förutom en åldersgräns även införa krav på förarbevis kan förväntas ge ytterligare förbättrad kunskapsnivå bland förarna vad gäller bland annat sjötrafikregler vilket i sin tur kan minska problem kopplade till vattenskoteranvändning. Staden ställde sig under våren 2016 positiv till Näringsdepartementets utredning om införande av förarbevis för vattenskoter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 1 november 2018

DANIEL HELLDÉN

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Näringsdepartementet föreslår att det ska införas ett förbud mot att framföra vattenskoter för barn under 15 år. Frågan om begränsning för framförandet av vattenskotrar har tidigare beretts vid ett flertal tillfällen men inget av förslagen har lett till att någon reglering har införts. Detta förslag är det första som innehåller införande av endast ålderskrav.

Näringsdepartementets förslag innebär att en ny paragraf om åldersgräns om 15 år, införs i förordningen (1993:1053) om användning av vattenskotrar. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juni 2019.

I förslaget framförs att det trots detta är motiverat att ifrågasätta om det ska vara möjligt för barn under 15 år att få framföra vattenskotrar. Motiveringen anges vara att unga personer inte har samma förutsättningar att bedöma vattenskoterns påverkan på miljö och människor eller samma kognitiva förmåga att göra säkerhetsmässiga riskavvägningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Trafiknämnden svarar med ett kontorsyttrande från trafikkontoret med bedömningen att remissen inte berör trafiknämndens verksamhet och väljer därför att avstå från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm har en unik kombination av storstadsmiljö och närhet till natur och vatten. Både Mälaren och skärgården erbjuder enastående attraktioner med anknytning till vatten. I staden finns rena sjöar och vattendrag med god ekologisk status. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2018 ska staden arbeta för fler nya offentliga strandbad i staden och när staden växer ska stor hänsyn tas till Stockholms blå och gröna värden.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt positivt till Näringsdepartementets förslag om att införa en åldersgräns för att framföra vattenskotrar.

En viktig utgångspunkt är enligt stadsledningskontoret att ta tillvara stadens unika närhet till vatten. För att bibehålla möjligheterna som ges för rekreation och biologiskt mångfald krävs att hänsyn visas till både miljö, djur och de människor som befinner sig i och i nära anslutning till vattnet. Stadsledningskontoret konstaterar att det inom staden finns såväl officiella strandbad som vattenstråk och kajer som lockar badande under sommarmånaderna trots att det på vissa platser råder badförbud. Säkerheten är av stor vikt och vattentrafik kan utgöra en risk för badande. Trots att den ökade användningen av vattenskotrar enligt utredningen inte inneburit ett ökat antal olyckor kan det innebära ett störningsmoment för både människor och djur. Stockholmare och besökare ska känna sig trygga och säkra i staden, oavsett var man

befinner sig. Stadsledningskontoret konstaterar också att det för staden uppstår kostnader för inhägnande av officiella bad för att förebygga olyckor med exempelvis vattenskotrar.

Mot denna bakgrund anser stadsledningskontoret att Näringsdepartementets förslag inte är tillräckligt. Näringsdepartementet motiverar en åldersgräns på 15 år delvis genom att jämföra framförandet av vattenskotrar med kraven för framförandet av moped. Utifrån bland annat vattenskotterns kapacitet, som innebär att den kan köras i cirka 130 km/tim, anser stadsledningskontoret att även en jämförelse med kraven för snöskoter, motorcykel och bil är motiverat. För snöskoter är högsta tillåtna hastighet 70 km/tim och på vissa platser finns lokala lägre hastighetsgränser. Enligt Körkortslag (1998:488) krävs en åldersgräns på 16 år samt förarbetsbevis för att köra snöskoter. För motorcykel och bil krävs en åldersgräns på 18 år samt körkort. Att förutom en åldersgräns även införa krav på förarbetsbevis kan förväntas ge ytterligare förbättrad kunskapsnivå bland förarna vad gäller bland annat sjötrafikregler vilket i sin tur kan minska problem kopplade till vattenskoteranvändning.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2018 följande.

1. Idrottsnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Idrottsförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Vattenskotrar påverkar inte verksamheten på idrottsnämndens anläggningar. Däremot använder vattenskotarförare vissa av förvaltningens båtramper för att sjösätta sina fordon. I vissa fall har den verksamheten lett till konflikter med närboende.

Förvaltningen genomför också viss verksamhet vid stadens strandbad och i skärgården och noterar också därigenom hur vattenskotrar framförs med blandad respekt för omgivningen. Vattenskoteranvändningen i staden är därför relativt väl känd för förvaltningen.

Promemorian argumenterar sakligt och väl underbyggt för ett införande av en åldersgräns vid framförande av vattenskotrar.

Förvaltningen stöder förslaget i promemorian och föreslår idrottsnämnden att anta detta tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2018 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser ett behov av att vattenskoteranvändning regleras. En ökad användning, bland annat i form av uthyrningsverksamhet, gör att risken för påverkan på omgivningen ökar. När vattenskotern används som leksak, vilket ofta sker i samband med uthyrning, uppmuntrar det till ett störande beteende vid körning.

Ett ålderskrav på femton år torde knappast innebära några större konsekvenser eftersom företag normalt tillämpar en frivillig åldersgräns vid uthyrning. Men det finns även många vattenskotrar i privat ägo och möjligheten att kunna köra i mycket hög hastighet, motiverar en åldersgräns.

Gränsen femton år motiveras i remissen med att mopeder har femtonårsgräns och att våra nordiska grannländer infört åldersgräns kring 15-16 år för snabbare fritidsbåtar.

Oavsett om förslaget till åldersgräns införs, vilket förvaltningen förordar, så finns möjlighet att i framtiden återkomma till frågan om obligatoriskt förarbevis för högfartsbåtar. Även förbättrad hastighetsövervakning och tillämpning av sjölagens störningsparagraf (sjölagen 20 kap, 3 §) är exempel på verktyg att arbeta med redan idag.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 september 2018 följande.

1. Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om ålderskrav vid framförande av vattenskotter.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att en åldersgräns på 15 år, lik den som finns för mopeder kan anses som rimlig. Det är även utifrån ett internationellt perspektiv en jämförbar åldersgräns (Danmark 16 år, Norge 16 år, Finland 15 år och Polen 16 år). De angivna skälen kan ses som fullt godtagbara i sammanhanget.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att Bromma stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2018 följande.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga invändningar mot att införa ett ålderskrav för att framföra vattenskotter. Ur förvaltningens perspektiv är det mycket viktigt att värna om så väl människor som djur som vistas i och nära vatten. Närheten till Mälaren är en mycket stor tillgång för stadsdelsområdet, badplatserna och promenadstråken längs med vattnet lockar besökare från hela staden under sommaren.

Även den biologiska mångfalden i vattenmiljön är mycket viktig att bevara och skydda. Ett ålderskrav på 15 år skulle kunna öka chansen för en grundläggande medvetenhet och förståelse till riskbedömning hos förare och på så sätt minska risken att exempelvis fåglar störs av vattenskottrars höga ljud- och hastighetsnivå under den känsliga häckningstiden. Även runt badplatserna kan vattenskottrar utgöra en direkt fara eller ett störande moment för badande stockholmare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2018 följande.

Stadsdelsnämnden besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Vattenskottrar kan vara både störande och utgöra en säkerhetsrisk när de framförs i lugna, tysta miljöer eller nära stränder med många badande. På Kungsholmen har störningarna varit störst i anslutning till det senast inrättade badet vid Hornsbergs strand. Bojlinor har lagts ut för att förhindra vattenskottrar och båtar att komma för nära badande. Sjöpolisen har gjort punktinsatser.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar en striktare reglering av vattenskottrar och önskar att fler åtgärder kunde vidtas. Det har inte ansetts framgångsrikt att föreslå förarbevis enbart för vattenskotter. Att förbjuda vatten-skottrar i vissa områden betraktas uppenbarligen som tveksamt i relation till EU-regler.

Stadsdelsförvaltningen har inga invändningar mot den åldersgräns för vattenskottrar som föreslås. Den kommer dock sannolikt enbart marginellt att förbättra dagens situation i Stockholm. Det vore viktigare att tydligt klargöra var dessa fordon får framföras och var det inte är tillåtet samt senare effektivt övervaka dessa regler. Ett sätt kan vara att respektive kommun får införa regler i den lokala ordningsstadgan om var det är tillåtet att köra vattenskotter.